

Spis treści

Do Czytelnika	5
Wskazówki dla studiujących	8
<i>Część pierwsza</i>	
Wiadomości wstępne	11
I. Język łaciński — <i>lingua Latina</i> 11. — II. Łacina — język martwy? 12. — III. Alfabet łaciński i wymowa 13. — IV. Zasady akcentowania 16. — V. Podstawowe wiadomości o częściach mowy: 1. części mowy odmienne 17, nieodmienne 19.	
1. Lectio prima	20
Deklinacja I -a. Singularis (20). — Podmiot w zdaniu łacińskim (21). — Orzecznik (21). — Miejsce orzeczenia (21). Lektura (22). — Koniugacja I. Temat -a: infinitivus, indicativus praesentis activi, imperativus (22).	
2. Lectio secunda	23
Deklinacja I -a. Pluralis (23). — Lektura (24). — Przyimek <i>in</i> z acc. i z abl. (25). — Dopełnienie po czasowniku przechodnim (25). — Koniugacja II. Temat -e: infinitivus, indic. praesentis activi, imperativus (25). — Zaimek pytajny <i>quis? quid?</i> (26). — Z życia Rzymian: Nazwiska obywateli rzymskich (26)	
3. Lectio tertia	27
Deklinacja II -o. Singularis (27). — <i>mi fili!</i> (27). — Lektura (28). — Przyimki <i>ad, in</i> (28). — Z życia Rzymian: M. T. Ciceron (29)	
4. Lectio quarta	29
Deklinacja II -o. Pluralis (29). — Lektura. — Z życia Rzymian: Tiro, wyzwoleniec Cicerona (31). — Żarty (31)	
5. Lectio quinta	32
Przymiotniki zakończone na -us, -a, -um i -er, -a, -um (32). — Zaimki dzierżawcze (32). — Żarty (33).	
6. Lectio sexta	33
Infinitivus, indic. praesentis i imperfecti, imperativus słowa posiłkowego <i>esse</i> (33). — Rotacyzm (34). — Lektura (34). — Zaimki osobowe (35). — Z życia Rzymian: Skróty imion rzymskich (35)	
7. Lectio septima	36
Koniugacja IV i III: infinitivus, indic. praesentis activi, imperativus (36). — Lektura (37). — Tworzenie przysłówków (38). — Podwójny accusativus (38). — Dativus <i>commodi</i> (38). — Z życia Rzymian: Niewolnicy w Rzymie (39)	

8. Lectio octava	39
Indic. imperfecti activi 4-ch koniugacji (39). — Lektura (40). — <i>Deis deabusque</i> (40). — Przyimek <i>apud</i> (40). — Z życia Rzymian: Bogini Westa i jej kapłanki (41)	
9. Lectio nona	41
Deklinacja IV, -u. Singularis (41). — Lektura: <i>De exercitu Romano</i> (42). — Przyimek <i>pro</i> (43). — Ablativus <i>pretii</i> (43). — Z życia Rzymian: Wojsko rzymskie (43)	
10. Lectio decima	44
Deklinacja IV, wyjątki rodzaju żeńskiego (44). — Odmiana <i>domus</i> (44). — Lektura (45). — Z życia Rzymian: Dom rzymski (45). — Żarty (46)	
11. Lectio undecima	45
Deklinacja V -e, singularis i pluralis (47). — Lektura (47). — Znaczenia rzeczownika <i>res</i> (47). — Dativus <i>commodi</i> (48). — Rodzaj rzeczownika <i>dies</i> (48)	
12. Lectio duodecima	48
Zestawienie deklinacji I, II, IV, V (48). — Lektura: <i>Exercitus Romanorum terras alienas occupat</i> (49). — Przedrostek <i>-in</i> (49)	
13. Lectio tertia decima	50
Indic. futuri primi activi 4-ch koniugacji (50), słowa posiłkowego <i>esse</i> (51). — Lektura: <i>In schola nostra</i> (51). — Ablativus <i>temporis</i> (52)	
14. Lectio quarta decima	53
Czasowniki złożone ze słowem posiłkowym <i>esse</i> : praesens, imperfectum, futurum primum (53). — Lektura: <i>In schola</i> (54). — Accusativus <i>exclamationis</i> (54). — Żarty (55)	
15. Lectio quinta decima	56
Zaimek wskazujący <i>is, ea, id</i> (56). — Lektura (56). — Tworzenie wyrazów o znaczeniu zdrobniałym (56). — Żarty (57)	
16. Lectio sexta decima	57
Deklinacja III. Grupa spółgłoskowa (57). — Lektura (58). — Ablativus <i>separationis</i> (59)	
17. Lectio septima decima	59
Lektura (59). — Dativus <i>praepositionalis</i> (60). — Z życia Rzymian: Urzędy w dawnym Rzymie (60)	
18. Lectio duodevicesima	60
Deklinacja III. Grupa samogłoskowa (61), mieszana (61). — Lektura (62). — Ablativus <i>temporis</i> (62). — Żarty (63)	
19. Lectio undevicesima	63
Rodzaj rzeczowników III deklinacji (63). Żarty (64)	
20. Lectio vicesima	65
Przymiotniki III deklinacji (65). — Lektura: <i>De leone magno et mure parvulo</i> (fabula) (66), <i>De lupo et capra</i> (fabula) (67). — Żarty (67)	
21. Lectio vicesima prima	68
Składnia nazw miast (68). — Lektura (69). — Zaimek względny (określający) <i>qui, quae, quod</i> (70)	
22. Lectio vicesima secunda	70
Passivum (strona bierna): infinitivus, indic. praesentis, imperfecti, futuri, imperativus 4-ch koniugacji (70). — Lektura: <i>De castris Romanis</i> (74)	
23. Lectio vicesima tertia	74
Powtórzenie materiału. Lektura: <i>De pace et bello</i> (74)	

57. Lectio quinquagesima septima	153
Spójnik <i>cum</i> (153). — Zdania przyczynowe (<i>cum causale</i>) (153). — Zdania przyzwalające (<i>cum concessivum</i>) (154). — Lektura: <i>De Croesi regis filio</i> (155). — Żarty (155)	
58. Lectio duodesexagesima	156
Ablativus absolutus (156). — Lektura: <i>De pietate filiae</i> (158)	
59. Lectio undesexagesima	159
Lektura: <i>C. Plinius Marcellino suo salutem</i> (159)	
60. Lectio sexagesima	160
Lektura: <i>De militis Atheniensis fortitudine</i> (160). — <i>Ut consecutivum</i> (161). — Lektura: <i>Responsum inhumanum</i> (162). — Stopień wyższy i najwyższy przysłówków (162 - 163). — Lektura: <i>De Porcia, Bruti uxore</i> .	

Część druga

Wykaz autorów tekstów zamieszczonych w Części drugiej	167
I. Wojna z Sabinami. Interwencja kobiet (Livius <i>Ab Urbe condita</i> I 13, 1 - 8)	169
Verba semideponentia: <i>audeo</i> , <i>gaudeo</i> , <i>soleo</i> , <i>fido</i> i złożenia, <i>revertor</i> (170). — Verba anomala: <i>fero</i> (171). — Odmiana czasownika <i>eo</i> (171)	
II. Sabinki-Rzymiankami (Ovidius <i>Fasti</i> III 215 - 228)	173
Coniugatio periphrastica activa (174)	
III. Rzym i Alba Longa (Livius I 24, 1 - 2; 25, 1 - 14)	174
Upodobnienie trybów (175). — Praesens historicum (175)	
IV. Zwycięski Horacjusz przed sądem (Livius I 26, 2 - 14)	176
V. Podstępne zajęcie miasta Gabiów (Livius I 53, 4 - 5; Ovidius <i>Fasti</i> 685 - 710)	177
Accusativus Graecus (179)	
VI. Brutus i wyrocznia delficka (Livius I 56, 4 - 13)	179
VII. Lucjusz Junius Brutus pierwszym konsulem (Livius I 60, 1 - 4)	180
Gerundivum (181). — Odmiana czasownika <i>fio</i> (181)	
VIII. Rzym oblężony przez Etrusków (Livius II 9, 4 - 6, 12, 1 - 6, 13, 1 - 5)	182
Constructio ad sensum (185). — Coniugatio periphrastica passiva (185). — Równozgłoskowe nazwy miast i rzek, zakończone na <i>-is</i> (185), <i>volo</i> (185), <i>nolo</i> (185), <i>malo</i> (185)	
IX. Bohaterska Klelia (Livius II 13, 6 - 11)	187
<i>cum causale</i> (188)	
X. Państwo — to żywy organizm (Livius II 32, 2 - 12)	188
Verba defectiva: <i>coepi</i> , <i>memini</i> , <i>odi</i> , <i>novi</i> (190)	
XI. Koriolan prowadzi Wolsków na Rzym (Livius II 39, 11 - 12; 40, 1 - 12)	191
XII. Od pługą do władzy i triumfu (Livius III 26, 7 - 12; 29, 4 - 6)	192
XIII. Niewolnicy — niebezpieczeństwem dla Rzymu (Livius IV 45, 1 - 2)	193
XIV. Rzymianie walczą orężem, nie podstępem (Livius V 27, 1 - 9)	194
XV. Skąd: „gęsi kapitołińskie”? (Livius V 47, 1 - 11)	196
XVI. Przysięga Hannibala (Livius XXIV, 1, 4; Nepos <i>Hannibal</i> 3 - 6)	197
Consecutio temporum, uzupełnienie i powtórzenie (198 - 199)	

XVII. Wojsko Hannibala u stóp Alp (Livius XXI 30)	200
XVIII. Znaki wróżebne (Livius XXI 62, 1 - 6)	200
XIX. Bitwa pod Kannami (Livius XXII 49; 50, 1)	202
XX. Po bitwie pod Kannami (Livius XXII, 51, 1 - 4)	203
XXI. Śmierć Hannibala (Livius XXXIX 51)	203
XXII. Kartagina — Rzym w legendarnym „testamencie” Dydony (Vergilius, <i>Aeneis</i> IV, 295 sqq., wybór)	204
XXIII. Dydona rzuca przekleństwa za odjeżdżającymi Trojanami (Vergilius <i>Aeneis</i> IV 607 sqq.)	206
XXIV. Marek Porcjusz Kato Cenzorius (Nepos <i>Cato</i>)	208
XXV. Gajus Julius Cezar (Suetonius <i>Divus Iulius</i> 19; 20; 23; 24 - 26)	210
XXVI. Cezar w Brytanii: Straty spowodowane burzą (Caesar <i>De bello Gallico</i> IV 26 - 28)	211
XXVII. Mieszkańcy Brytanii wykorzystują sytuację (Caesar <i>De bello Gallico</i> IV 31, 35)	213
XXVIII. Klęska wojsk Cezara pod Gergowią (Caesar <i>De bello Gallico</i> VII 48 - 50)	213
Ablativus limitationis (214)	
XXIX. Powstanie Gallów pod wodzą Wercyngetoryksa w latach 53 - 52 p.n.e. (Caesar, <i>De bello Gallico</i> VII 69; 71; 75, 77, 80, 88 - 89)	215
XXX. Śmierć Gnejusza Pompejusza (Caesar <i>De bello civili</i> III 102 - 104)	217
XXXI. Poeta Katullus do Marka Cyclerona (<i>Catullus</i> 49)	218
XXXII. Dla Werresa nie ma nic świętego (Cicero <i>In Verrem</i> II 4, 1, 61 sqq.)	219
1. Sprawa Antiocha (219). — 2. Werres w Segeście (222). — 3. Znieważenie kultu Cerery i Prozerpiny (223)	
XXXIII. Katylina	225
1. Charakterystyka Katyliny i jego środowiska (Sallustius <i>De coniuratione Catilinae</i> 17, wyjątki) (225). — 2. Ciceron demaskuje plany Katyliny (Cicero <i>In Catilinam</i> I 1 - 32) (227)	
Oratio obliqua (230 - 231). — Czasowniki nie mające w imperativie samogłoski <i>-e</i> (232)	
XXXIV. Z listów Cyclerona pisanych na wygnaniu	233
1. Tullius Terentiae suae... (Cicero <i>Epistulae ad familiares</i> XIV 1) (233). — 2. Tullius Terentiae suae... (ibidem) (234). — 3. Cicero Attico s. (<i>Epistulae ad Atticum</i> III 5) (235). — 4. Cicero Attico s. (op. cit. IV, 1) (235)	
XXXV. Idy Marcowe roku 44 p.n.e. (Suetonius <i>Divus Iulius</i> 80 sqq.)	236
XXXVI. Ubóstwienie Cezara (Ovidius <i>Metamorphoses</i> XV)	239
XXXVII. Marek Tullius Cycleron — <i>pater patriae</i> ginie z rąk siepaczy Antoniusza (Livius frg CXX)	239
XXXVIII. Oktawian August o swojej działalności (<i>Monumentum Ancyranum</i>)	240
XXXIX. Tarcza Eneasza — tłem historii Rzymu (Vergilius <i>Aeneis</i> VIII 608 sqq. w wyborze)	245
XL. Na zwycięstwo pod Akcjum w r. 31 p.n.e. (Horatius <i>Carmina</i> I 37)	249
XLI. Marzenia lichwiarza (Horatius <i>Epodos</i> 2)	251

Znane powiedzenia (257). — Jakie przysłowia odpowiadają przytoczonym łacińskim? (257). — Napisy i hasła (259). — Skróty obecnie często stosowane (260). — *Lingua Latina omnia exprimi possunt*: 1. Quid Johannes Jaurès de lingua Latina senserit (261). — 2. Aetas cosmica (262). — 3. Te miserum, qui Plauti comediis radiophonicis peractam non audiveris! (263). — 4. Cura, ut valeas! (263). — 5. Denuntiatio (263). — 6. Invitatio (264).

Wskazówki dla studiujących (267). — Część pierwsza. Wiadomości wstępne (267). — Lekcja 1 (267). — Lekcja 2 (268). — Lekcja 3 (268). — Lekcja 4 (269). — Lekcja 5 (270). — Lekcja 6 (270). — Lekcja 7 (271). — Lekcja 8 (271). — Lekcja 9 (272). — Lekcja 10 (272). — Lekcja 11 (273). — Lekcja 12 (273). — Lekcja 13 (274). — Lekcja 14 (275). — Lekcja 15 (275). — Lekcja 16 (276). — Lekcja 17 (276). — Lekcja 18 (277). — Lekcja 19 (277). — Lekcja 20 (278). — Lekcja 21 (278). — Lekcja 22 (279). — Lekcja 23 (279). — Lekcja 24 (279). — Lekcja 25 (280). — Lekcja 26 (281). — Lekcja 27 (282). — Lekcja 28 (283). — Lekcja 29 (283). — Lekcja 30 (284). — Lekcja 31 (284). — Lekcja 32 (285). — Lekcja 33 (285). — Lekcja 34 (286). — Lekcja 35 (287). — Lekcja 36 (287). — Lekcja 37 (288). — Lekcja 38 (288). — Lekcja 39 (289). — Lekcja 40 (289). — Lekcja 41 (290). — Lekcja 42 (290). — Lekcja 43 (291). — Lekcja 44 (291). — Lekcja 45 (292). — Lekcja 46 (293). — Lekcja 47 (294). — Lekcja 48 (294). — Lekcja 49 (295). — Lekcja 50 (295). — Lekcja 51 (296). — Lekcja 52 (296). — Lekcja 53 (297). — Lekcja 54 (297). — Lekcja 55 (298). — Lekcja 56 (298). — Lekcja 57 (299). — Lekcja 58 (299). — Lekcja 59 (300). — Lekcja 60 (300). — Część druga. I. Wojna z Sabinami. Interwencja kobiet (301). — II. Sabinki-Rzymiankami (302). — III. Rzym i Alba Longa (302). — IV. Zwycięski Horacjusz przed sądem (303). — V. Podstępne zajęcie miasta Gabiów (304). — VI. Brutus i wyrocznia delficka (304). — VII. Lucjusz Juniusz Brutus pierwszym konsulem (305). — VIII. Rzym oblężony przez Etrusków (306). — IX. Bohaterska Klelia (307). — X. Państwo — to żywy organizm (308). — XI. Koriołan prowadzi Wołsków na Rzym (309). — XII. Od pluga do władzy i triumfu (310). — XIII. Niewolnicy — niebezpieczeństwem dla Rzymu (310). — XIV. Rzymianie walczą orężem, nie podstępem (311). — XV. Skąd: „gesi kapitolinские”? (312). — XVI. Przysięga Hannibala (312). — XVII. Wojsko Hannibala u stóp Alp (313). — XVIII. Znaki wróżbe (313). — XIX. Bitwa pod Kannami (314). — XX. Po bitwie pod Kannami (315). — XXI. Śmierć Hannibala (315). — XXII. Kartagina — Rzym (315). — XXIII. Dydana rzuca przekleństwa za odjeżdżającymi Trojanami (317). — XXIV. Marek Porcjusz Kato Cenzorius (318). — XXV. Gajusz Juliusz Cezar (319). — XXVI. Cezar w Brytanii (320). — XXVII. Mieszkańcy Brytanii wykrzystują sytuację (321). — XXVIII. Klęska wojsk Cezara pod Gergowią (321). — XXIX. Powstanie Gallów pod wodzą Wercyngetoryksa (322). — XXX. Śmierć Gnejusza Pompejusza (324). — XXXI. Poeta Katullus do Marka Cicerona (325). — XXXII. Dla Werresa nie ma nic świętego. 1. Sprawa Antiocha (325). — 2. Werres w Segeście (327). — 3. Znieważenie kultu Cerery i Prozerpiny (328). — XXXIII. Katylina. 1. Charakterystyka Katyliny i jego środowiska (329). — 2. Ciceron demaskuje plany Katyliny (331). — XXXIV. Z listów Cicerona pisanych na wygnaniu (335). — XXXV. Idy Marcowe (337). — XXXVI. Ubóstwienie Cezara (339). — XXXVII. Marek Tulliusz Ciceron — *pater patriae* — ginie z rąk siepaczy Antoniusza (339). — XXXVIII. Oktawian August o swojej działalności (340). — XXXIX. Tarcza Eneasza — tłem historii Rzymu (343). — XL. Na zwycięstwo pod Akcjum (345). — XLI. Marzenia lichwiarza (346). — *Varia*. Znane powiedzenia (347). — Przysłowia polskie odpowiadające łacińskim (349). — Napisy i hasła (350). — *Powrót Ulisse’a* — objaśnienie gry dodanej do *Lingua Latina* (351).

Metryka, czyli o budowie wiersza (353). — Jednostka rytmu — stopa (354). — Miary metryczne: 1. Heksametr daktyliczny (356). 3. Senar jambiczny (357). — 4. Strofa alkajska (358). — 5. Wiersz jedenastozgłoskowy falejski (358).